Enrique Fuentes Quintana, 'in memoriam'

Fabián Estapé

El dia 6 de juny va morir a Madrid un dels economistes espanyols més destacats. Nascut el 13 de desembre de 1924 a Carrión de los Condes (Palència), en una família tradicional d'allà –juristes i llauradors–, va forjar les primeres armes com a mestre *nacional*, un esglaó en la seva carrera docent que mai no va menystenir.

En més d'una ocasió m'havia dit que si havia aconseguit un nivell respectable com a professor d'Economia era, sense cap mena de dubte, perquè havia ensenyat a llegir i escriure abans d'ensenyar el punt de Cournot. A la Universitat central (aleshores encara no es deia Complutense), va cursar-hi brillantment les llicenciatures de Dret i Ciències Econòmiques. I quan ja havia iniciat la carrera de funcionari públic va ingressar amb el número u al cos de tècnics comercials de l'estat. Durant molts anys, va predicar doctrina econòmica ortodoxa, en temps d'intervenció i de filibusterisme, i *Información Comercial Espanola* –la revista de Fuentes Quintana– va constituir un reducte per als economistes –que no eren pas gaires– que sabien economia i que eren conscients de l'extrema necessitat de reordenar la política econòmica espanyola.

Quan ja amenaçava la crisi econòmica més gran d'Espanya, als anys 1957-1959, hi hagué la reforma tributària del 31 de desembre de 1958 que, malgrat les deficiències greus de tècnica, va tenir una forta capacitat per a aconseguir superàvits pressupostaris que duraren fins el 1965. El superàvit del sector públic va palesar la urgència de reordenar la política comercial exterior. En aquest cas, hi va intervenir, de nou, Enrique Fuentes, el mateix que el 1956 havia guanyat la càtedra d'Economia de la Universitat de Valladolid; i el 1958 la d'Hisenda Pública de la Facultat d'Econòmiques de la Central. Les primeres setmanes de 1959, el ministre de Comerç Alberto Ullastres va intentar posar remei al comerç exterior amb la mateixa sort amb què el ministre d'Hisenda, Mariano Navarro Rubio, havia remeiat el dèficit del sector públic. Amb aquest objectiu va nomenar una comissió assessora composta per Joan Sardà Dexeus, Enrique Fuentes i Fabià Estapé. Inicialment havia d'elaborar una proposta per al tipus de canvi pesseta-dòlar. En el moment de començar el treball aquella comissió, les reserves de divises a Espanya eren de 10 milions de dòlars, tot i que algun funcionari ens havia assegurat que eren de -10 milions! Els treballs foren reconeguts més tard (31 de desembre de 1959) per Franco davant el ple de les Corts espanyoles, on va dir: "Un bien meditado plan de estabilización ha resuelto problemas de la economía." Els treballs van comptar sempre amb el suport dels millors tècnics del Fons Monetari Internacional, amb Gabriel Ferrás al capdavant. Tot plegat va facilitar també l'anàlisi de les reformes imprescindibles. El 18 de juliol, dia assenyalat, la qüestió del tipus de canvi es resolia allà on havíem indicat, amb el dòlar USA a 60 pessetes. No deixava de ser una forta devaluació, si tenim en compte que quan la comissió va començar la feina el tipus de canvi era de 42 pessetes.

Enrique Fuentes va fer una contribució a l'aventura dels *planes de desarrollo* entre el 1962 i el 1974, en l'anomenada

Comissió Consultiva, que es va reunir cada dimecres a la tarda al passeig de la Castellana, 3.

La intervenció personal més històrica d'Enrique Fuentes va ser la que va fer durant tres mesos, sota la presidència del govern d'Adolfo Suarez, com a vice-president del govern espanyol i ministre d'Economia. Va aconseguir un acord de mínims amb l'aprovació de tots els partits. Les darreres aportacions de Fuentes les tenim en uns *Papeles de Economía*, on va oferir una radiografia de l'edat de l'economia de les comunitats autònomes.

M'agradaria assenyalar la gran estima que va tenir sempre Enrique Fuentes cap a Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears. També vull recordar els assessoraments tècnics –sempre de franc– que li van valer la preuada Creu de Sant Jordi. M'acomiado d'ell recordant el seu caràcter de sempre, un gran ciutadà que era subscriptor a Madrid de Blanquerna.